

Mitt barn har autism

- kunskap och förståelse för en fungerande vardag

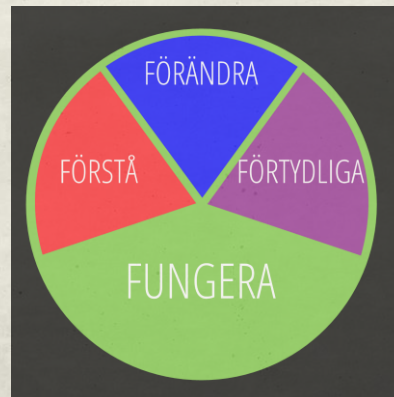
Kurstillfälle 5

Skola och fritid

(12-18 år)

Funderingar sen sist...

- *Har du funderat kring olika stressreaktioner hos ditt barn?*
- *Vilka skyddsfaktorer finns för ditt barn?*
- *Vilka skyddsfaktorer kan ökas eller läggas till?*

Vad krävs/förväntas av elever i skolan?

- Sitta still i sin bänk och lyssna
- Arbeta med saker som inte alltid upplevs som intressanta
- Lära sig en mängd olika färdigheter och kunskaper
- Ta ansvar för sitt eget lärande
- Samspela och samarbeta
- Kunna skifta aktivitet efter bestämda tider

Vad kan bli svårt i skolan för elever med autism?

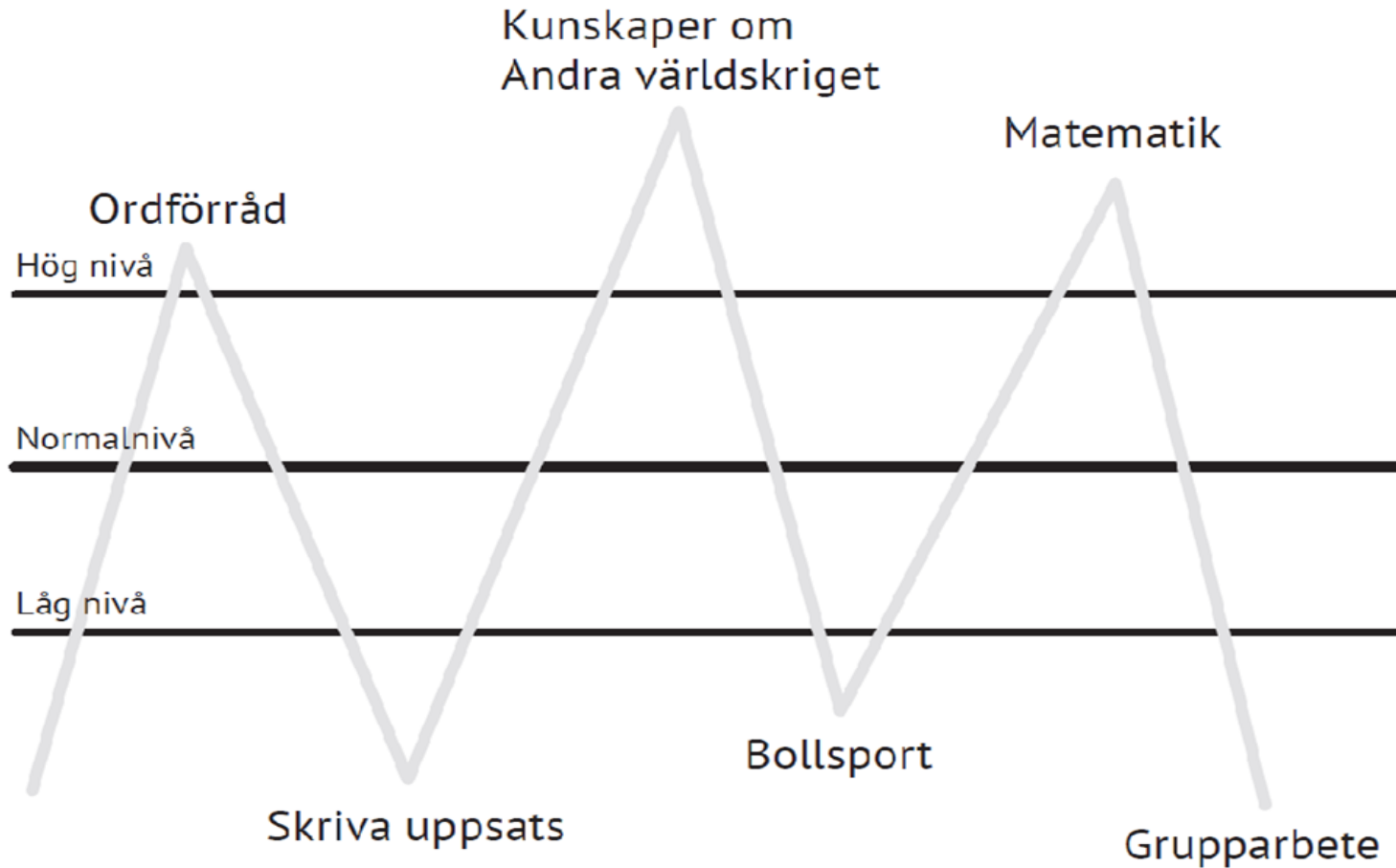
I skolarbetet

- Förstå instruktioner
- Fria arbetssätt
- Be om hjälp
- Jobba med saker man inte är intresserad av
- Rutinbrott
- Svårt att förstå vitsen med att gå i skolan

På raster och vid förflyttningar

- Att avbryta en aktivitet för att påbörja en annan
- Hitta på något att göra på rasten
- Oväntade händelser
- Den fysiska miljön (ljud, ljus, trängsel)
- Sociala situationer/koder, kamratskap och mobbning

Kunskapsnivåer hos en elev

Skillnaden mellan styrkor och svagheter kan variera mycket för elever med AST.

Diskussion

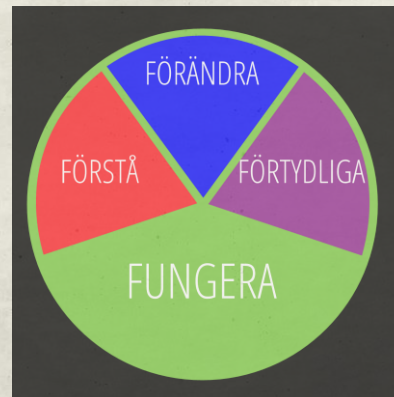

Hur ser det ut för ditt barn i skolan?

– i skolarbetet?

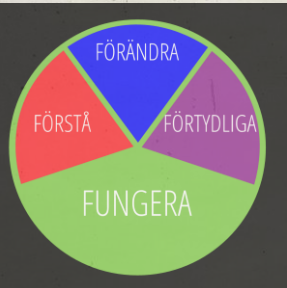
– på raster?

Hur påverkar skolsituationen familjen (före, under och efter skoldagen)?

Vilka lagar och styrdokument reglerar skolan och elevers rätt till stöd?

- **FN:s standardregler:** Regel 6 om utbildning för personer med funktionsnedsättningar.
- **Skollag:** Skollagen är beslutad av Sveriges riksdag. Den innehåller bestämmelserna om förskoleverksamhet, fritids och skola.
- **Läroplaner:** I läroplanerna beskrivs skolans värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för arbetet.
- **Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 22**
- **Läroplan för gymnasiet**

Grundläggande anpassningar i skolan

- Tydligt schema över dagen och tydliga instruktioner.
- Hjälp med val, planering och struktur vid friare arbetssätt och aktiviteter. (Mentor + elev)
- Förbereda för nya situationer (kanske med visuellt stöd eller genom besök).
- Struktur för tydlig informationsöverföring mellan familj/ungdom-skola, kring t ex skolutflykter, läxor, dagsform, personalbyte.

Hur kan extra anpassningar se ut för elever med autism?

- Information och handledning till berörd personal
- Nätverk för samverkan
- Individuella anpassningar i lärandesituation och vid kunskapsbedömning
- Pedagogiska hjälpmedel
- Förstärkt mentorskap
- Planerad och förberedd möjlighet att dra sig undan/tid för återhämtning

Stöd i skolan enligt skollagen

- **Ledning och stimulans:** Ges till alla elever i den ordinarie undervisningen för att klara skolans kunskapskrav och sociala mål
- **Extra anpassningar:** Dessa är mindre omfattande insatser för att klara kunskapskrav och sociala mål. Det behövs inget formellt beslut för att man ska ge en elev extra anpassningar.
- **Särskilt stöd:** När extra anpassningar inte räcker ska man utreda behov av ”särskilt stöd”. I regel deltar elevhälsan i denna utredning. Det är rektorn på skolan som beslutar om särskilt stöd och dessa insatser ska dokumenteras i ett åtgärdsprogram.

Åtgärdsprogram

- Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd.
- Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.
- Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. (Skollagen 3 kap 9§)
- Åtgärdsprogram kan förutom uppnående av kunskapskrav beröra relationer, skolfrånvaro, m.m.

Hur kan särskilt stöd se ut för elever med autism?

- Utökade personalresurser
- Delvis enskild undervisning under längre tid
- ”Liten grupp”/särskild undervisningsgrupp
- Anpassad studiegång (reducerat antal ämnen/kortare skoldag)

Särskild undervisningsgrupp eller vanlig klass för elever med autism?

- Särskild undervisningsgrupp – fördelar och nackdelar?
- FNs standardregler: ”När det ordinarie skolsystemet inte kan tillgodose behovet av utbildning hos alla människor med funktionsnedsättning **kan specialundervisning övervägas**. Den bör ha som mål att **förbereda** de studerande **för** undervisning i **det ordinarie skolsystemet**”.

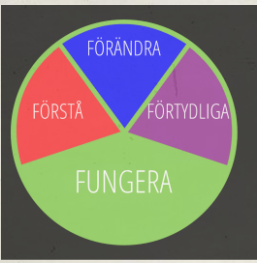
Elevhälsa (EHT)

- Begreppet elevhälsa står för alla insatser som bidrar till att skapa miljöer där elevernas lärande, utveckling och hälsa främjas.
- Skolan måste ha tillgång till skolsköterska, skolläkare, kurator, psykolog och specialpedagog/speciallärare.
- Rektor är ytterst ansvarig för elevhälsan.
- Kan remittera, exempelvis för utredning.

Gymnasieskolan

- Samverkan mellan hem (ungdom och förälder) och skola (mentor, specialpedagog, SYV och rektor) är A och O för en fungerande skolgång.
- Fungerar ofta väl att utgå från elevens schema för att diskutera behov av anpassningar
- Om ditt barn inte har alla betyg för att börja ett nationellt program så finns flera alternativ:

[introduktionsprogrammet \(gymnasium.se\)](http://gymnasium.se)

Om det ändå inte fungerar i skolan?

Samverkan mellan hem och skola är mycket viktig

- Vänd dig till läraren och rektorn i första hand
- Försök att hitta samarbetsformer så tidigt som möjligt

Vänta inte tills stora problem uppstått

- Be att få informationen skriftligt

Om du själv har klagomål eller anmäler så gör det skriftligt

- Skolverket har en upplysningstjänst dit du kan vända dig för att få reda på vilka rättigheter elever har: 08 - 527 332 000
- Vänd dig till skolinspektionen och Skolväsendets överklagandenämnd

Vad är fri tid?

- Avkoppling/vila
- Ha roligt
- Bestämma själv
- Att få lyckas och växa

Fritid: Hur kan det bli om man har autism?

- Begränsa(n)de intressen?
- Motstånd mot att prova nya saker/om barnet inte vill "någonting"?
- Stort återhämtningsbehov

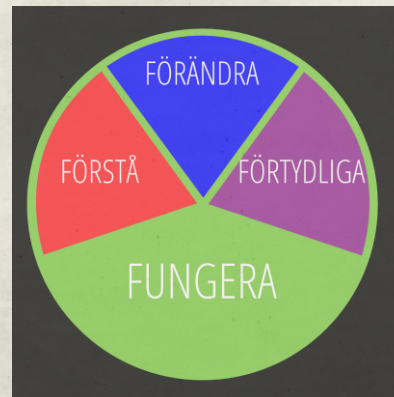
Fungerande fritid för ungdomar med autism

- Val av organiserade aktiviteter:
 - Utgå från ungdomens intressen
 - Individuella sporter kan vara enklare
 - God personkemi med ledarna
- Vad kan kommunen erbjuda?
- Förberedelse och förtydligande behövs även på fritiden (visuellt stöd, hjälp med att välja, skapa förutsägbarhet)

Diskussion

*Hur ser fritiden ut för ditt barn?
Var det lätt att hitta ett fritidsintresse?*

Användbara hemsidor

- Föreningar
 - Autism Sverige, www.autism.se
 - Attention, [Hem - Riksförbundet Attention](#)
 - Brittiska autismföreningen [National Autistic Society \(autism.org.uk\)](http://National Autistic Society (autism.org.uk))
- Samhällstöd på nätet
 - Autismforum, [Autismforum](#)
- Forskningscentra
 - Gillbergcentrum, [Gillbergcentrum, Göteborgs universitet \(gu.se\)](#)
 - Karolinska institutet - Center of neurodevelopmental disorders, <https://ki.se/kind/start>

NPF och styrkor

Undviker ytliga
samtal

Omtänksam
mot utsatta

Tänker
"utanför
boxen"

Förutsägbar

Fördomsfri

Pålitlig

Nyfiken

Finmotorisk förmåga

Lojal

Undviker
"dold
agenda"

Detaljfokus

Envis

Står för sina
åsikter

Ärlig

Humor

Utvärdering av föräldrakursen Mitt
barn har autism

Eller tryck HÄR